

Slovenská komisia Dejepisnej olympiády

Krajské kolo Dejepisnej olympiády pre ZŠ a 8-ročné gymnáziá

17. ročník, školský rok 2024/25

Testové úlohy pre kategóriu E (7. ročník ZŠ a 2. ročník OG)

Megjegyzés: A monotematikus rész kérdéseit * jelöltük meg.

1.* Olvasd el az alábbi állításokat a sport szerepéről az ókori görög társadalomban és állapítsd meg, hogy igazak-e vagy hamisak. A válaszlapon jelöld meg (karikázd be) az igen vagy a nem választ.

- a) A sport az ókori görögök életének természetes része volt.
- b) A fizikai edzés minden szabad görög számára kötelező volt, és az iskolában kezdődött 8 éves kortól.
- c) Felnőtt korban már nem ajánlották a gimnasztikát, mint az erőnlét és az egészség megőrzésének fő eszközét.
- d) Az olimpiai győzteseket szinte istenként tisztelték.

2.* Az ókori Görögországban minden nagy játékot valamelyik isten tiszteletére rendeztek. Az alábbi lehetőségek közül a válaszlapon írd az istenséghez a megfelelő sportjátékot. Egyik istenség két sportjátékhoz tartozik.

Apolló, Athéné, Poszeidon, Zeusz

3.* Az ókori Görögországban a gimnázium nem jelentette azt amit jelenleg minálunk, ugyanis az általános műveltséget nyújtó középiskolát. Tehát mi volt a gimnázium? Az alábbi lehetőségek közül válaszd ki a helyes választ és írd a válaszlapra a megfelelő betűjelet.

- a) stadion a kiválasztott sportágak számára
- b) a testi-lelki nevelés központja
- c) belső tér a gimnasztikai gyakorlatokhoz

Gimnázium v Bánban

4.* Az ókori Görögországban a férjes nők nem vehettek részt az olimpiai játékokon, a hajadon lányok pedig csak nézőként vehettek részt az olimpiai játékokon.

A női verseny a *héraia* volt. Olvasd el az említett versennyel kapcsolatos alábbi állításokat és állapítsd meg, hogy igazak-e vagy hamisak. A helyes választ jelöld meg a válaszlapon.

- a) Ezeket a játékokat csak Argoszban, Számosz szigetén rendezték.
- b) A játékokkal inkább a termékenységet ünnepelték.
- c) A stadiont nem kellett teljes hosszában végigfutni.

5.* Állapíts meg, hogy mely sportágak szerepeltek az ókori olimpiai játékokon és melyek nem. Írd a válaszlapra csak a helyes megoldások betűjeleit.

- a) fegyveres futás
- b) hétpróba
- c) lovasverseny
- d) a trombitások és kikiáltók versenye
- e) íjászat

6.* Állítsd párba a sportágakat megjelölő görög szavakat a megfelelő szlovák/magyar kifejezéssel. Írd a válaszlapra a helyes betű- és számkombinációt. Melyik sportág győzteséről nevezték el az egész olimpiai játékokat?

a) diaulosz	1) hosszú futás
b) pügmé	2) öttusa
c) dromosz	3) kettős stadionfutás
d) pentathlon	4) futás 1 stadionnyi távra
e) dolichodromos	5) ökölvívás

7.* Az olimpiai bajnok számos megtiszteltetésben részesült a szülővárosában. Az alábbi lehetőségek közül írd a válaszlapra a négy helyes választ.

- a) ingyenes étkezés
- b) ingyenes szállás
- c) magas pénzjutalom
- d) az adósságok elengedése
- e) a katonai szolgálat elengedése
- f) állandó hely a város előkelőségei között
- g) szobrot állítottak a győztesnek

8.* Állítsd párba a régies kifejezéseket a mai megfelelőjükkel. Írd a válaszlapra a helyes betű- és számkombinációt.

a) szívesség	1) labdajáték
b) síléc	2) ökölvívás
c) igris	3) szórakozás
d) harci játék	4) énekes
e) kampa	5) kis szánkó

9.* Olvasd el az alábbi állításokat a középkori lovagokról és állapítsd meg, hogy igazak-e vagy hamisak. A válaszlapon jelöld meg (karikázd be) az igen vagy a nem választ.

- a) A lovagi erények közé tartozott többek között a lovaglás, az úszás és a birkózás.
- b) Az ének és a tánc a lovagi képzés része volt.
- c) A lovagi tornák nem tekinthetők valódi sporteseményeknek.
- d) A lovagi tornákon nem vehettek részt hivatásos lovagok.
- e) A középkorban a lovagság volt a kodifikált testedzés egyetlen rendszere.

Lovagok a Bécsi Képes Krónikából.

10.* A középkori városokban kifejezetten sporttevékenységre tervezett objektumok épültek. Írd a válaszlapra, hogy az alább felsoroltak közül abban az időben melyik három objektumot nem találtad volna meg?

labdázó hely, tekepálya, uszoda, vívóterem, lovarda, lőtér, stadionok

11.* Válaszd ki a megfelelő kifejezést a mondat kiegészítéséhez és a megoldást írd a válaszlapra.

- a) *Soule* játék a röplabda, futball vagy a kézilabda egyik elődjének tekinthető?
- b) A francia *jeu de paume* játékot a tenisz, a baseball / bázislabda, vagy a kosárlabda elődjének tartják?
- c) Az olasz *calcio fiorentino* játék a kosárlabda, röplabda vagy a futball egyik elődje volt?

12.* A hazai és külföldi tudósok, utazók vallomásai szerint a köznép sokféle játékkal, tornagyakorlattal foglalkozott. Az alábbi lehetőségek közül válaszd ki azt a két lehetőséget, amelyek jellemzően a mai Szlovákia területéhez köthetők. A megoldást írd a válaszlapra.

ugrás a fujara segítségével, duda dobása, fokossal való bánás, birkózás a medvékkel, birkózás a borzokkal

13.* Milyen módon gyűjtik meg Olümpiában az olimpiai lángot? Írd a válaszlapra a helyes válasz betűjelét.

- a) a nap sugaraival tükör segítségével
- b) ókori kovakővel
- c) a fának fához dörzsölésével

14.* A hivatalos olimpiai fáklyás stafétába bekapcsolódott Szlovákia több képviselője /sportolója, akik Szlovákiában élnek/éltek. Az alább felsorolt nevek közül válaszd ki azt a három sportolót, akik részt vehettek az olimpiai fáklyafutásban.

- a) teniszező Miloš Mečíř
- b) versenyjáró Jozef Pribilinec
- c) biatlonista Anastasia Kuzminová
- d) kerékpáros Peter Sagan
- e) sportlövész Danka Barteková

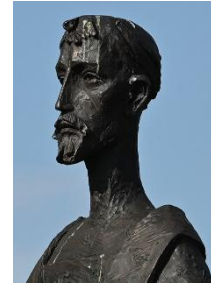
15. Állapítsd meg, hogy Raszisztzlav nagymorva hercegre vonatkozó alábbi állítások igazak-e vagy hamisak. A válaszlapon jelöld meg (karikázd be) az igen vagy a nem választ.

- a) 846 –tól 870 -ig uralkodott Nagy- Moráviában.
- b) Német László frank király tette meg fejedelemmé.
- c) Egész uralkodása idején a Frank Birodalmat támogatta.
- d) Ügyes külpolitikával a Dunántúl egy részét Nagy-Moráviához csatolta.
- e) Raszisztzlav utódja a fejedelmi trónon a fia volt.

Raszisztzlav a postabélyegen 2001-ből

16. Ebben az évben emlékezünk meg a nem csupán a mi legrégebbi történelmünk személyisége halálának 1140. évfordulójáról. Érsek és pápai legátus volt és szerzője volt az *Adhortatio/Figyelmeztetés az uralkodóknak* című műnek. Írd a válaszlapra a személyiség nevét és halálának évét.

17. Olvasd el az alábbi állításokat, melyek Magyarország kezdeteihez kapcsolódnak és állapítsd meg, hogy igazak-e vagy hamisak. A válaszlapon jelöld meg (karikázd be) az igen vagy a nem választ.

- a) A mai Szlovákia területe egyházilag az esztergomi érsekeség alá tartozott.
- b) A *Borsod* nevű vármegye/comitatus a 11. században Szlovákia nyugati részén terült el.
- c) István király fiához az *Erkölcsei Parancsok Könyvét* intézte.

18. Olvasd el figyelmesen az alábbi szöveget és találd meg a benne lévő négy hibát. A hibákat írd a válaszlapra és írd melléjük a javított, helyes változatot. A hibák leírásának sorrendje lényegtelen. A vastagbetűs szavak helyesek és nem változtathatók meg.

1240 -ben betörték Magyarországra a **Mongol seregek**, akiket Tartároknak is neveztek. A **Sajó folyó** melletti ütközetben legyőzték III. Béla király csapatait és a király Dalmatíciába **menekült**.

19. A 15. század második harmada Magyarországon mozgalmas, viharos volt, a trónon négy uralkodóházból származó öt uralkodó váltotta egymást. Állítsd párba a királyokat az uralkodóházakkal. Írd a válaszlapra a helyes betű- és számkombinációt.

a) Albrecht	1) Jagellók
b) I. Ulászló	2) Hunyadiak
c) Zsigmond	3) Habsburgok
d) Korvin Mátyás	4) Luxemburgok
e) V. László (Utószülött)	

Korvin Mátyás címere Okolicsnóban/Okoličné,

20. Az alább felsorolt 15. és 16. századi felfedezőket és hódítókat sorold a válaszlapon található jelenkori országokhoz, ahonnan származtak. Elég leírni a vezetéknévüket.

Vasco de Gama, Kolumbusz Kristóf, Amerigo Vespucci, Hernán Cortéz, Bartolomeo Diaz

21. Augsburg és Trento/Trident városokban rendezték a 16. században az egyházi zsinatokat, amelyek alapvetően befolyásolták a kereszténységet Európában. Sorold a válaszlapon az alábbi fogalmakat ahhoz a városhoz/zsinathoz ahova értelemszerűen tartoznak.

*reformáció, reform, protestánsok, katolikus egyház,
Trident, zsinat, új keresztény vallás*

A képen a reformáció egyik jelképét láthatjuk.

22. Az 1618-1648-as években nagyszabású katonai konfliktus zajlott Európában, amelynek jelentős vallási vonatkozásai is voltak. Válaszolj az alábbi kérdésekre.

- a) Milyen néven ismerjük ezt a konfliktust ?
- b) Mi volt a békeszerződés neve, amely lezárta ezt a konfliktust ?
- c) Volt ennek a konfliktusnak egyértelmű győztese?

23. A 17. században jelentősen fejlődött a nemzetközi kereskedelem Európa, Amerika és Afrika között. A válaszlapon sorold az alábbi fogalmakat a megfelelő kereskedelmi útvonalhoz.

alkohol, nemesfémek, rabszolgák, gyapot, dohány, kelmék

Autori: PaedDr. Marek Bubeník, Mgr. Ľuboš Paller, Mgr. Štefan Podolinský

Recenzentka: Mgr. Anna Žideková

Fotografie: Mgr. Ľuboš Paller, Mgr. Štefan Podolinský

Preklad: Ing. Veronika Zsideková

Vydal: NIVaM, 2025 a Slovenská komisia Dejepisnej olympiády